

Robert James Waller, *Puerto Vallarta*. Traducció de Jordi Arbonès. COLUMNA. Barcelona, 1996.

Sap greu perquè, al capdavant, tothom mira de guanyar-se la vida com bonament pot, però el cert és que a cada nou llibre que treu –i, amb aquest, ja són quatre– el senyor Robert James Waller no fa més que confirmar les seves limitacions com a novel·lista. Unes limitacions ja evidents a *Els ponts de Madison County*, tot i la cortina de fum que va significar el seu gran èxit comercial, que en els llibres que l'han seguit no han fet més que accentuar-se.

Així doncs, ja sigui intentant repetir l'esquema d' *Els ponts...* –cas de *Vals lent a Cedar Bend*–, ja sigui bevent en la tradició de les *road movies* –*Música a frontera*– o bé acollint-se sota l'advocació de la literatura d'acció –com en aquest *Puerto Vallarta* de recent aparició– no hi ha manera: els arguments del senyor Waller continuen patinant des del plantejament i els personatges que s'inventa no exhalen ni una gota de credibilitat.

Aquesta vegada la cosa va d'un assassí professional –un cowboy madur i veterà del Vietnam, els sona?– que, després d'enllestir una feina a la vila mexicana de Puerto Vallarta, fuig nord enllà en direcció a la frontera amb els Estats Units.

Cursa d'obstacles

JOAN JOSEP ISERN

Una fugida amenitzada per la plana major de la CIA i de l'exèrcit mexicà que el persegueixen amb la intenció de jubilar-lo abans d'hora. En aquesta cursa d'obstacles el nostre cowboy es fa acompanyar per Danny Pastor, un compatriota amb ínfulas de novel·lista que viu a Mèxic en busca d'inspiració, i per Luz María, l'enamorada de Danny, que dona el toc autòcton i sentimental a la trama. Tots tres, a cavall d'un trona-díssim tot-terreny, intentaran vèncer els esvorancs de les carreteres mexicanes, les xacres mecàniques del jeep i la dolenteria dels seus perseguidors. El resultat és una història, pretesament d'acció, que no funciona per culpa d'un autor que desconeix els dos secrets del gènere: ritme sostingut i personatges engrescadors, i amb un necrològica escena final que depassa tots els límits de manca de sentit del ridícul que fins ara havia assolit el senyor Waller.

ENTRE LA SORPRESA I EL CABBREIG

Segurament ara seria el moment de posar punt final a aquest comentari si no fos que *Puerto Vallarta*, compta amb un motiu addicional per parlar-ne llargament: la infecta versió al, diguem-ne, català signada pel senyor Jordi Arbonès. Una ver-

sió que al principi sorprèn perquè t'agafa desprevingut ("No és possible tanta estultícia –penses–, aquest paio se'n fot") i que t'acaba indignant profundament ("No és possible que una editorial seriosa com Columna –continues pensant– demani a la gent dues mil pessetes per això").

Per si algú creu que m'estic passant aquí van algunes perles de mostra, amb el número de pàgina entre parèntesis, per si voleu paladejar cada bunyol en el seu context: "El Bronco model 68 amb la palanca al pis i la possibilitat de rutllar amb tracció a les quatre rodes... (29)", "Un embriac es blegava per sobre la barana del pont... (31)", "Restaran sumits en la foscor, contemplant els grossos estels... (41)", "... una cosa que li va quedar estergida al cervell... (51)", "... hi havia moments d'allerament en els quals la dona assolía l'èxtasi (101)", "El rierol era d'aigües somes i amb el fondo rocós... (125)", "... observaven fitament els gringos. (134)", "Assenyala els marges dels rostos vessants on treballaven els vilatans. (171)" o l'epitafi final: "Res no resta, tret de les flors i tristes cançons (231)".

Afegeixin un demencial ús d'expressions com *de més a més* o *per tal com*; verbs triats amb

traïdoria com *allargar-se*, *rompre*, *restar* i *blegar* per comptes d'*anar*, *trencar*, *quedar* i *doblegar*; una manta de mots com *matollar*, *concret* i *pessós* per comptes de *matoll*, *formigó* i *mandrós* i tindran una imatge bastant aproximada del calvari que representa la lectura d'aquesta versió.

Fent una simbiosi que, sens dubte, la portentosa imaginació de Robert James Waller no hauria previst ni en els seus moments més febrils, el diguem-ne traductor ha aconseguit transferir al lector l'angoixa dels protagonistes a base de convertir aquesta abominable versió de *Puerto Vallarta* en una cursa d'obstacles idiomàtics tant o més feixuga que la que es descriu a la novel·la. Una cursa al final de la qual sorgeixen unes quantes preguntes: senyor Arbonès, podríem saber en quins diccionaris i gramàtiques s'ha assessorat? En quin indret de malson ha sentit a la gent parlar el català que vostè escriu? Senyors d'editorial Columna, creuen que aquesta és la millor via per –tal com prediquen cada vegada que defensen públicament els llibres de R.J. Waller– apropar a la literatura el públic que habitualment no llegeix en català? Què ha fallat perquè vostès, que ens han ofert esplèndides versions de Proust, de *Madame Bovary*, de les *Converses amb Goethe* o, aquest mateix Nadal, de *Viatge a Itàlia*, considerin, sense el més mínim rubor, que aquesta apoteosi de la incompetència en forma de traducció compleix els mínims requisits per considerar-la publicable?